

STANOVISKO SVAZU ENERGETIKY ČESKÉ REPUBLIKY K HOSPODÁŘSKÁ STRATEGIE – ČESKO: ZEMĚ PRO BUDOUCNOST 2.0

Č. J.: SEČR/2026/5

Kontaktní osoba: Bohuslav Čížek, bohuslav.cizek@svazenergetiky.cz

28. 1. 2026

Svaz energetiky České republiky (SEČR) kladně hodnotí předložení hospodářské strategie ČR a zařazení energetiky mezi 7 hlavních pilířů strategie. Lze souhlasit i s cíli jako jsou konkurenceschopné ceny energií, energetická bezpečnost a soběstačnost, urychlení výstavby nových energetických zdrojů, modernizace přenosové a distribuční sítě či odstranění bariér pro rozvoj bezemisních technologií včetně opatření zavedení akceleračních zón. Důležité budou nyní konkrétní kroky a opatření v praxi, na jejichž konzultaci, přípravě a implementaci jsme připraveni se jako Svaz energetiky věcně podílet. Níže uvádíme několik připomínek a námětů, které věříme, že pomohou odstranit nejasnosti a vylepšit finální znění strategie.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. Posilování elektroenergetických sítí jako strategický pilíř strategie v oblasti energetiky

Plně podporujeme plánované posilování přenosové soustavy včetně rozšiřování přeshraničních kapacit, které je v Hospodářské strategii jasně identifikováno jako konkrétní opatření. Strategický dokument zároveň nedoceňuje klíčovou roli distribučních sítí, na které dnes dopadá většina požadavků souvisejících s připojováním nových odběrů a výroben (nejen z kategorie OZE), rozvojem flexibility, decentralizací a digitalizací energetiky, smartifikace (AMM) či posilováním resilience, fyzické a kybernetické bezpečnosti.

V sekci 3.1. *Energetika* v částech *Cíle* a *Prioritní opatření pro dosažení cílů* (str. 17) proto navrhuje vyčlenit samostatný bod, který by pokrýval veškerá opatření v oblasti elektroenergetických sítí, a to nejen na úrovni přenosové soustavy, ale i na úrovni distribučních soustav. Síťová infrastruktura a její transformace (posilování sítí, smartifikace, posilování resilience a bezpečnosti) by si v těchto částech Hospodářské strategie zasloužila samostatný bod postavený na roveň zdrojové základně.

Dále plně podporujeme obsažený koncept akceleračních zón, které přispějí k rychlejšímu rozvoji nových výrobních zdrojů v ČR. Zároveň upozorňujeme, že aktuálně není dostatečně reflektován kritický aspekt proveditelnosti a nákladovosti - aby při jejich vymezování byla dostatečně zohledněna současná, popř. pak plánovaná, dostupná kapacita přenosových a distribučních sítí, tj. aby nedocházelo k vytváření akceleračních zón a následně k budování OZE v oblastech, které nenavazují na již existující síťovou infrastrukturu a přinášely tak zvýšené náklady jak na straně budovaných OZE, tak na straně nadbytečných investic do sítí.

Pokud jde o konkrétní opatření týkajících se sítí, jedním z nástrojů by mohlo být jasné zařazení všech páteřních linek na úrovni distribučních soustav (sítě 110 kV) mezi strategickou infrastrukturu

celostátního významu, např. v podobě koridorů. Ty by byly následně zachyceny a respektovány i na úrovni územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

2. Formulační nepřesnosti

Domníváme se, že některé pasáže v sekci 3.1. *Energetika* v části *Výchozí stav* (str. 16) věnované zdůvodnění vysokých cen elektřiny, nedostatečné výstavbě nových zdrojů či energetické bezpečnosti obsahují některá zavádějící či ne zcela přesná tvrzení. Viz dále konkrétní připomínky. Doporučujeme upravit a předejít tak nejasnému porozumění.

3. Omezený prostor pro cíle a opatření v oblasti transformace energetiky domácností a SME

V Hospodářské strategii chybí téma energetické chudoby, přechodu českých domácností a firem na účinnější formy vytápění a pokrývání dalších energetických potřeb domácností a firem, a to jak v sekci 3.1. *Energetika*, tak v sekci 3.2. *Výstavba a bydlení*. Přitom pokud hovoříme o zmírnění dopadů vysokých cen za energie, zásadní roli hraje u významné části českých domácností nejen cena komodity (elektřina i plyn), ale také to, jakými technologiemi domácnosti topí a v jakém technickém stavu jsou jejich budovy. Neefektivní zdroje tepla, nedostatečné zateplení budov nebo nevhodné spotřebiče i nadále patří k příčinám energetické chudoby a zranitelnosti domácností žijících v bytech či domech, které nesplňují základní energetické standardy.

Transformace vytápění a zateplování by měla být nedílnou součástí Hospodářské strategie. Patří sem zejména podpora přechodu na efektivnější zdroje tepla, systematické zlepšování energetické náročnosti budov a cílená pomoc nejvíce ohroženým skupinám obyvatel.

V této souvislosti hraje významnou roli zachování a vytváření dlouhodobé stability dotačních programů zaměřených na komplexní řešení v oblasti zateplování, modernizace vytápění a posilování resilience a soběstačnosti domácností a drobných podnikatelů. Takový přístup pomůže nejen snižovat energetickou chudobu, ale také urychlí celkovou energetickou transformaci ČR.

4. Vzdělávání a trh práce

Vzdělávání a příznivá situace na trhu práce jsou pro budoucí rozvoj energetiky zásadní. Již dnes energetické společnosti čelí nedostatku kvalifikovaných pracovníků, což představuje riziko pro realizaci všech klíčových projektů, jako je výstavba energetických sítí, jaderných zdrojů či OZE a dalších technologií, a také pro jejich následnou údržbu. Strategie by měla výrazněji akcentovat podporu technických oborů se zaměřením na elektroenergetiku ale i plynárenství a systematický rozvoj odborných kapacit, aby nedostatek kvalifikované pracovní síly neomezoval tempo transformace energetiky ani bezpečný provoz infrastruktury.

5. Financování a dotační příležitosti

Některé české dotační programy jsou stále zatíženy vysokou mírou administrativní náročnosti, zejména z pohledu kontrol, auditů a požadované dokumentace. Tato zátěž prodlužuje proces podávání žádostí, zvyšuje náklady příjemců a snižuje atraktivitu dostupných podpor. Je třeba klást důraz i na systematické snižování administrativních bariér a na zjednodušení pravidel pro čerpání

financí, aby dotační příležitosti byly efektivnější, uživatelsky přívětivější a více podporovaly investice potřebné pro energetickou transformaci i další strategické priority.

Tato připomínka je doporučující, předpokládáme, že bude řešeno v rámci antibyrokratického balíčku.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k 3.1. Energetika, část Výchozí stav

Navrhujeme upravit část textu:

Energetika ve světě, Evropě i v ČR prochází transformací. EU nezvládá energetickou politiku, nereálné klimatické cíle a odstavování jádra a uhelných zdrojů vytvořily závislost na dovozu plynu, ~~kte~~^{ry} ~~kte~~^{rá} se ve vazbě na fungování evropského energetického trhu **stala** jednou z hlavních příčin nedávné energetické krize.

Odůvodnění:

Jedná se o stylistickou úpravu. Příčinou nebyl plyn, ale závislost.

2. Připomínka k 3.1. Energetika, část Vysoká cena elektřiny

Navrhujeme odstranit následující části textu:

Pro udržení konkurenceschopnosti českého průmyslu je zapotřebí mít ceny energií v ČR srovnatelné nebo nižší oproti dalším zemím regionu – zejména Německu. Velkoobchodní cena elektřiny je v Česku vyšší než v Německu, což je dáno ~~odstavováním fosilních zdrojů~~, například nedostatečnou výstavbou nových energetických zdrojů v ČR ~~a zároveň omezeným přístupem k levné elektřině z německých větrných zdrojů kvůli nedostatečným síťovým propojením~~.

Odůvodnění:

Tvrzení, že vysoká cena elektřiny je dána odstavením fosilních zdrojů považujeme za chybné. Kauzalita je opačná – fosilní zdroje se odstavují kvůli nízkým velkoobchodním cenám v regionu a s ohledem na náklady uhelných zdrojů spojenou s cenou povolenek, náklady na údržby a opravy, regulačními podmínkami apod.

Uvedená formulace k omezenému přístupu k levné elektřině je jen polovinou skutečnosti, pokud nefouká a nesvítí dost tj. typicky v zimě jsou německé ceny extrémně vysoké a zvýšení propojení tedy ceny v ČR v takovém případě ještě zvýší.

3. Připomínka k 3.1. Energetika, část Vysoká cena elektřiny

Doporučujeme upřesnit následující větu:

Konečně dalším důvodem vysokých cen elektřiny v ČR jsou vysoké výdaje na posilování distribuční a přenosové soustavy, výkonové rovnováhy a poplatky za OZE, vybudované v letech 2009-2011.

Odůvodnění:

Obnovitelné zdroje byly budovány spíše v letech 2009–2010.

4. Připomínka k 3.1 Energetika, část Nedostatečná výstavba nových zdrojů

Navrhujeme doplnit zvýrazněný text:

V oblasti elektroenergetiky byl v ČR historicky přebytek instalovaného výkonu a vzhledem k vysokému vytížení uhelných elektráren a dále díky jaderným zdrojům dosahovali výrobci pro ČR přebytkové bilance. Dekarbonizace spojená s naprosto nepředvídatelným vývojem cen emisních povolenek ale situaci zásadně mění. Výstavba nových kapacit (zejména OZE, plynových zdrojů a jádra) je pomalá. Rozvoj obnovitelných zdrojů a výstavbu plynových zdrojů **(nutných pro budoucí zajišťování kogenerace a flexibility)** brzdí povolovací procesy, role plynu jako přechodového paliva je nevyjasněná.

Odůvodnění:

Žádáme o doplnění role plynových zdrojů do části textu k výstavbě zdrojů (viz závorka). Jejich role bude po odstavení uhelných zdrojů pro stabilitu sítě nezbytná.

5. Připomínka k 3.1 Energetika, část Přetrvávající výzvy energetické bezpečnosti

Navrhujeme doplnit zvýrazněný text:

Energetická krize ukázala potřebu diverzifikace dodávek plynu. Česko nemá bezprostřední vliv na původ plynu, který nakupují zejména privátní obchodníci, navíc se díky swapovým operacím nakupuje směska plynu pocházející z různých zdrojů. I když má ČEZ zajištěné kapacity prostřednictvím pronájmu nizozemského terminálu Eemshaven (sjednaného do 2027) a budoucího německého terminálu Stade (s pronájmem sjednaným na 15 let), tak diversifikace dodávek plynu závisí zejména na energetické politice EU. **Zároveň s očekávaným nárůstem instalovaného výkonu říditelných plynových zdrojů, které budou plnit roli významných nástrojů flexibility zajišťující rovnováhu mezi výrobou a spotřebou elektřiny, bude nezbytné zajistit dostatečnou kapacitu plynárenských sítí v Německu směrem do ČR.** Chybí současně dostatečná flexibilita elektrické soustavy: jak akumulací kapacity, tak přeshraniční propojení (zejména s Německem) jsou nedostatečně rozvinuté. Bez výrazného posílení říditelných kapacit a infrastruktury zůstane ČR vůči výkyvům zranitelná.

Odůvodnění:

Doporučujeme doplnění role plynových zdrojů do části textu k výstavbě zdrojů i energetické bezpečnosti. Jejich role bude po odstavení uhelných zdrojů pro stabilitu sítě nezbytná.

6. Připomínka k 3.1 Energetika, část Vize

Navrhujeme třetí větu tohoto odstavce doplnit o zvýrazněný text:

„V budoucím energetickém mixu bude mít nadále významnou roli i plyn, a to zejména pro zajištění mezisezónní flexibility energetického systému.

Odůvodnění:

Plyn bude mít roli v ČR i do budoucna, mj. k zajištění flexibility energetického systému...

7. Přípomínka k 3.1 Energetika, část Cíle, bod Zajistit energetickou bezpečnost a prevenci blackoutů:

Navrhujeme upravit zvýrazněný text:

- o **Diverzifikace dodávek plynu: Dlouhodobě zajišťovat přepravní kapacity pro zemní plyn LNG k pokrytí ~~60%~~ spotřeby plynu**

Odůvodnění:

Nejde jen o LNG ale například o potrubní plyn ze Severního moře, 60% spotřeby je nedostatečných.

8. Ke kapitole 3.1 Energetika – Cíle

Žádáme větu „Vymezit se proti současnému systému ETS1 a nezavádět systém ETS2“ nahradit větou: „Prosazovat zásadní revizi a zmírnění požadavků v rámci systému ETS1 a ETS2 s ohledem na stabilizaci ceny povolenky a omezení přístupu finančních investorů a bránit rozšíření ETS1 na zařízení na energetické využití odpadu.“

Odůvodnění:

Doporučujeme zaměřit se na cíl zásadní revize systémů ETS v EU.

9. Ke kapitole 3.1 Energetika – Prioritní opatření pro dosažení cílů – Rozvoj nových zdrojů energie – Obnovitelné zdroje energie

Žádáme nahradit větu: „Připravit aukce na rozdílové kontrakty (CfD) pro OZE, v rámci aukcí zohlednit i repowering existujících zdrojů a zajistit komplementaritu aukcí na OZE s podporou jádra (MPO, 2027)“ větou: „Pokračovat v aukcích na rozdílové kontrakty (CfD) pro vodní a větrné elektrárny, v rámci aukcí zohlednit i repowering existujících zdrojů a zajistit komplementaritu aukcí na OZE s podporou jádra (MPO, 2027).“

Odůvodnění:

Platné nařízení vlády č. 189/2022 Sb. počítá do roku 2027 s aukční podporou pouze v případě vodních a větrných elektráren. Domníváme se, že pro jiné obnovitelné zdroje není tato forma podpory vhodná a doporučujeme pokračovat ve stávající praxi i po roce 2027.

10. Ke kapitole 3.1 Energetika – Prioritní opatření pro dosažení cílů – Posílení energetické bezpečnosti a prevence blackoutů

Doporučujeme přeformulovat následující větu takto: „Uhlí a plyn: Implementovat **v nezbytných případech** reaktivní mechanismus pohotovostního režimu pro rezervní kapacity uhelných elektráren a realizovat podpůrné schéma pro plynové zdroje (MPO, do 2028)“.

Odůvodnění:

Doporučujeme upřesnění formulace, byť i takto navržená formulace neodpovídá odborné terminologii. Dále upozorňujeme na určitou duplicitu části „realizovat podpůrné schéma pro plynové zdroje“, kdy za nás je bezpochyby jednou z priorit klíčových pro stabilitu zavedení kapacitních mechanismů (předpokládáme, že toto je pod daným termínem myšleno), ale zavedení kapacitního mechanismu pro plynové elektrárny je uvedeno v bodu „3. Rozvoj nových zdrojů energie“.

11. Připomínka k 3.1 Energetika, část Cíle, bod Zajistit energetickou bezpečnost a prevenci blackoutů:

Navrhujeme doplnit nový bod:

- **Biometan: Urychlit rozvoj výroby a vtláčení biometanu do plynárenské soustavy jako domácího zdroje pro posílení energetické bezpečnosti (zjednodušení povolování, nastavení stabilních podmínek podpory a obchodování) (MPO do 2030)**

Odůvodnění:

Biometan je domácí obnovitelný zdroj, který snižuje závislost ČR na dovozu fosilních paliv a posiluje energetickou bezpečnost. Podle dostupných odhadů může po roce 2030 pokrýt až cca 15 % spotřeby plynu v ČR, čímž přispívá ke stabilitě dodávek a rozšiřuje diverzifikaci zdrojů. Zjednodušení povolování, stabilní podmínky podpory a funkční obchodní rámec jsou nezbytné pro reálný rozvoj výroby a vtláčení do soustavy.

12. Připomínka k 3.2 Výstavba a bydlení, část Prioritní opatření pro dosažení cílů, bod 4. Podpora rekonstrukcí:

Doplnit nové opatření:

“Implementace EPBD: Zachovat dostupnost všech typů energie ve stávajících budovách podle místních podmínek, včetně plynárenských sítí umožňujících průběžný přechod na obnovitelné a nízkoemisní plyny a zajišťující bezpečné a dostupné dodávky energie pro domácnosti (MPO, 2026).”

Odůvodnění:

Implementace EPBD IV při stanovování povinných prvků renovací musí zohledňovat jejich ekonomickou i technologickou proveditelnost. Je to zásadní kvůli různorodosti stávajícího fondu budov v ČR.

Příliš striktní technologická omezení bez zohlednění místních podmínek a dostupnosti energetických sítí by mohla brzdit investice do účinných a nákladově efektivních technologií, jako jsou např. plynové kondenzační kotle či hybridní systémy. Ty už dnes mohou částečně využívat obnovitelné plyny. Implementace by proto měla podporovat vyvážený mix technologií umožňující pokračující využití plynárenských řešení, která jsou kompatibilní s obnovitelnými a nízkoemisními plyny. To je klíčové pro postupnou a sociálně přijatelnou dekarbonizaci.

13. Připomínka k 3.2 Suroviny:

S ohledem na aktuální geopolitický vývoj a politiku Číny by rovněž bylo vhodné posílit strategické rezervy kritických surovin.